

FI lausuntopyyntö VV

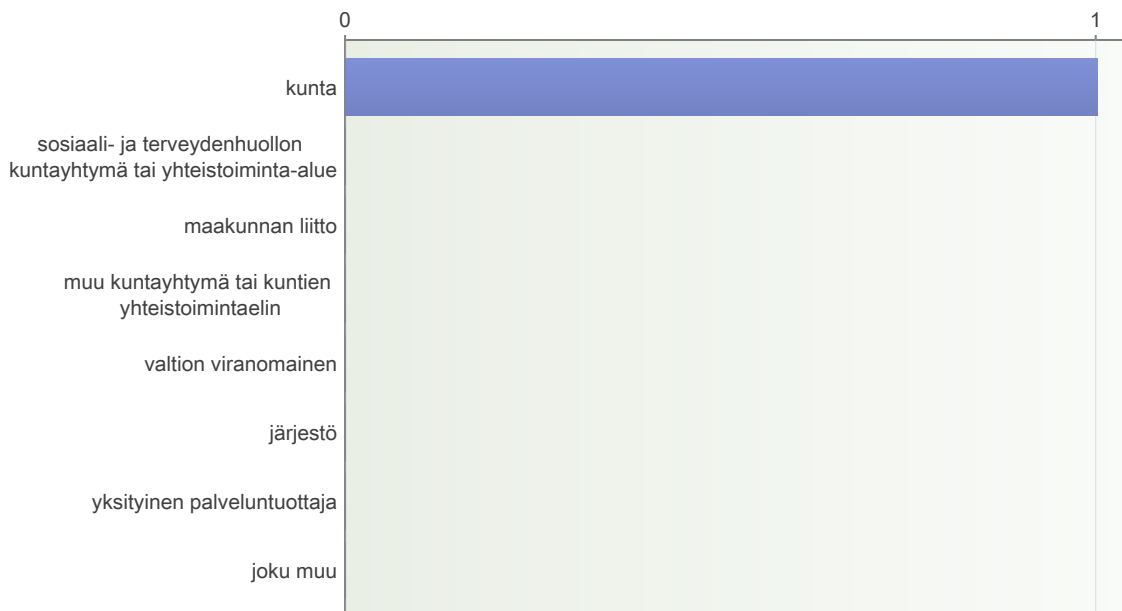
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Ranuan kunta	Hallintojohtaja Eija Kokko-Petäjäjärvi	Kunnanjohtaja Sirpa Hakala, sirpa.hakala@ranua.fi, puh. 040 539 4293	20.3.2017	Kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

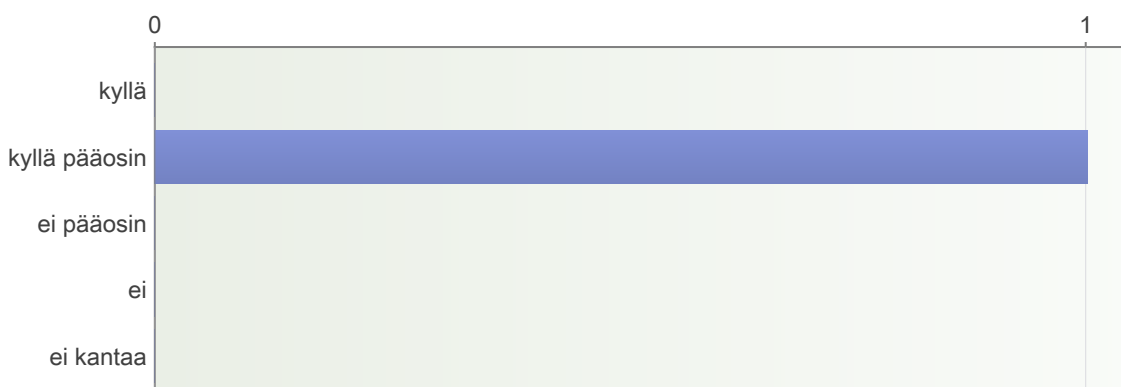
- Sote-uudistus on tarpeellinen ja valinnanvapauden hallittu laajeneminen voidaan tehdä, mutta valinnanvapausmalli kaipaa yksinkertaistamista ja selkiyttämistä. Valinnanvapaus tulisi ottaa vaiheittain käyttöön maakunnallisen pilotoinnin ja kokeilun kautta nykyisen palvelusetelilain puitteissa ja käynnissä olevien kokeilujen kokemuksista hyödyntäen.

Valinnanvapauslakiluonnoksen keskeneräisyys vaikeuttaa maakunta- ja sote-uudistuksen muodostaman kokonaisuuden arviointia. Pelkona on, että maakunnat tulevat olemaan esitetyssä mallissa eriarvoisessa asemassa, eikä asiakkaiden palvelujen yhdenvertainen saatavuus toteudu. Valinnanvapaus voi toteutua siellä, missä on aidosti palvelutarjontaa ja valinnan mahdollisuuksia, mutta ei esim. harva-alueilla kuten pitkien etäisyyksien Lapissa. Lapin pienten kuntien kannalta riskinä ehdotetussa valinnanvapausmallissa on palvelujen keskittyminen ja julkisen palvelutuotannon resurssien heikkeneminen.

Lakiesityksessä ei ole arvioitu hyvinvointierojen kaventumista ja sosiaalisiin tekijöihin liittyvää epätasa-arvoa. Valinnanvapaus voi heikentää hyvinvointia, koska asiakkaalla on oikeus tehdä myös haitallisia valintoja. Uudistuksen ongelmana nousevat sairaimman väestöosan palvelujen saatavuus ja toisaalta heikentyvä palveluiden integraatio.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

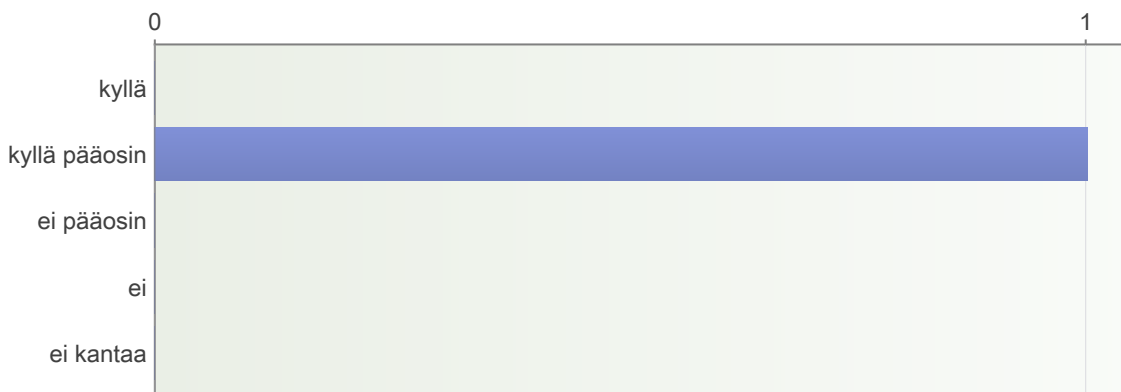
Vastaajien määrä: 1

- Lausuttavana oleva valinnanvapauslakuonnos edistää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia. Epäselväksi kuitenkin jää, edistääkö uudistus vaikutusmahdollisuuksia tarkoituksenmukaisimmalla, asiakkaalle terveys- ja hyvinvointihyötyä tuottavalla tavalla.

Valinnanvapauslakuonnoksessa jää epäselväksi, mitkä palvelut ovat valinnanvapauden piirissä ja mitkä ovat liikelaitoksen palveluita. Liikelaitoksen kieltäminen tuottaa valinnanvapauden piirissä olevia palveluita voi hajottaa asiakkaan palvelukokonaisuutta sen sijaan että parantaisi sitä.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

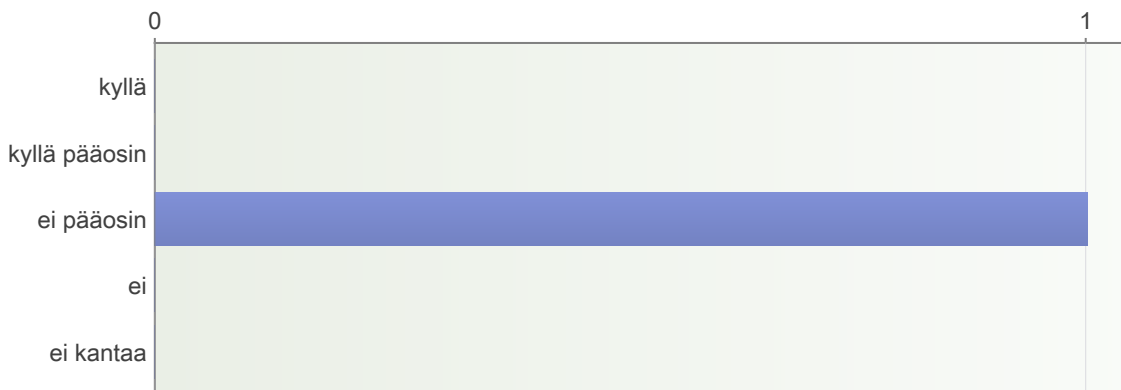
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus voisi antaa asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua tilanteeseen sopivaan palveluun, jos asiakas kykenee valitsemaan itselleen tarvitsemiaan palveluita palvelutarjonnasta ja alueesta riippuen ja/tai, jos hänellä on mahdollisuus matkustaa kauemmaksikin saadakseen sopivimmat palvelut. Ongelmaksi nousee vähemmän aktiivisen ja moniongelmaisen väestön riittävän palvelutarjonnan turvaaminen.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

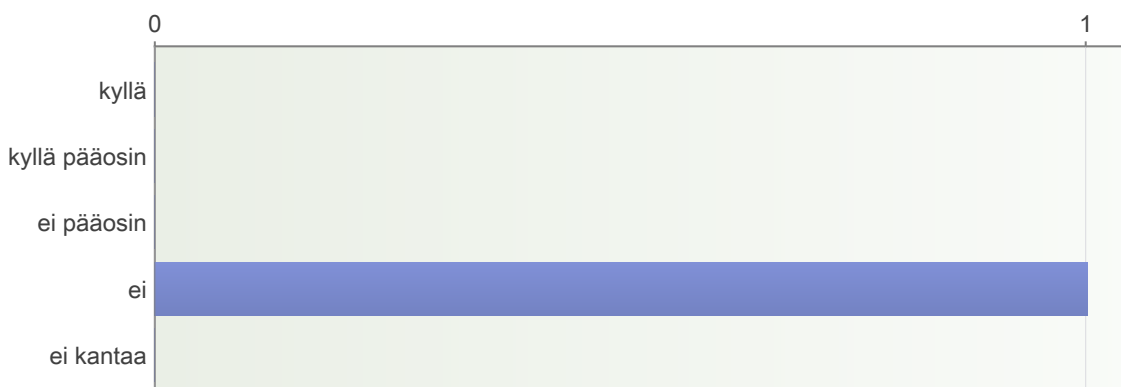
- Palveluiden integraatio on tavoitteena hyvä, mutta käytännössä todella haasteellista toteuttaa.

Palveluketjujen toimivuudesta ei ole varmuutta ja palveluketjujen toteutumisen seuranta- ja valvontamahdollisuudet ovat rajalliset mm. asiakkaiden päällekkäisistä ja samanaikaisista palvelutarpeista johtuen.

Järjestelmä vaatii paljon asiantuntijaresurssia ja käsittelijöitä sekä maakunnassa että sote-keskuksessa. Järjestelmän uhkana on, että hajanainen maksusetelijärjestelmä luukuttaa asiakasta, kun palveluja on haettava eri paikoista. Lopulta siis hidastaa palvelujen saamista. Järjestelmä mahdollistaa sairaimman väestönosan hoidon toteutuksessa osaoptimoinnin.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

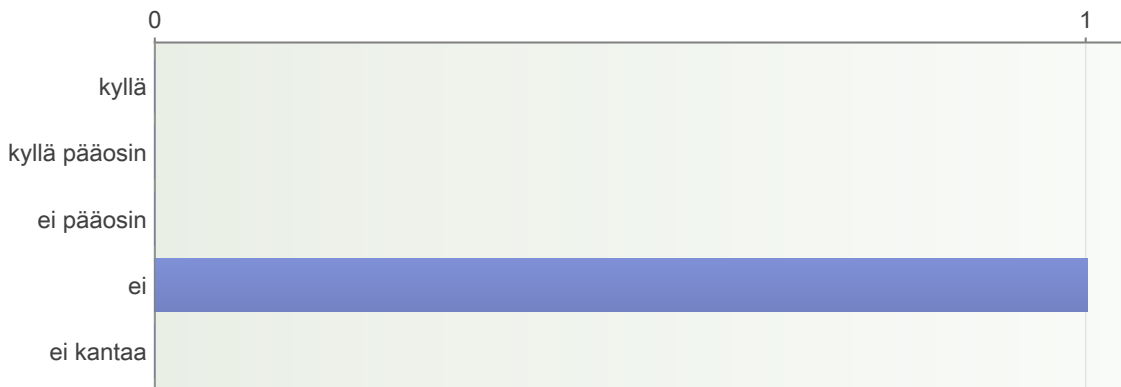
- Ennen kaikkea malli rajoittaa maakunnan oikeutta päättää palvelujen tuotantotavasta ja ohjata palveluja kokonaisuutena.

Kustannusten nousun riskinä ovat mm. palkkaharmonisoinnin kustannukset. Myös tietojärjestelmistä on arvioitu syntyvän mittavat kustannukset.

Palveluntuottajan näkökulmasta pitkäkestoisten suunnitelmien tekeminen ei ole käytännössä mahdollista, koska asiakas voi vaihtaa nopeastikin käyttämään toisen palveluntuottajan palveluita. Kokonaisuuden hallinta sekä vaikuttavuuden seuranta on vaikeaa. Kustannukset tulevat voimakkaasti nousemaan vaikeasti hallittavan lisääntyvän tarjonnan, voimakkaasti lisääntyvän hallinto-/valvontatarpeen kautta. Riskinä on säästötarpeen kohdentuminen Lapin kannalta korostetun keskeiseen julkiseen palvelutuotantoon.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

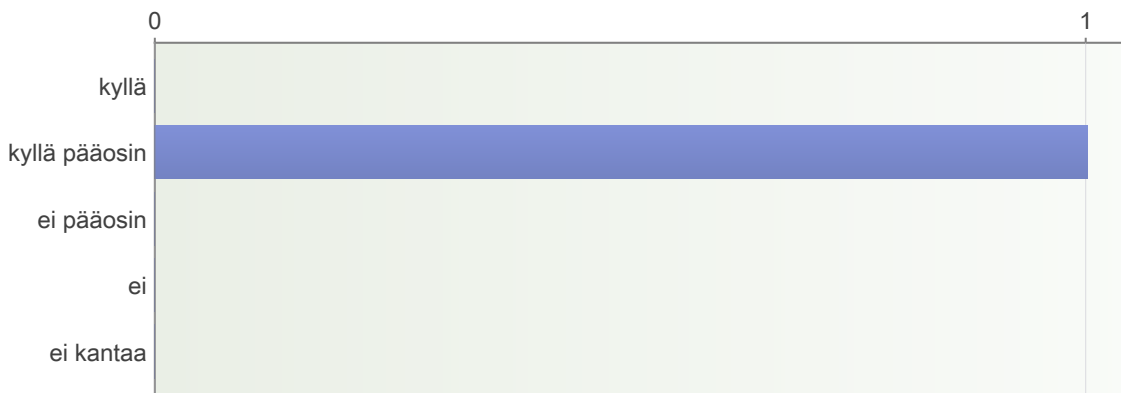
Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen järjestämistapoja koskevat säädökset kaventavat merkittävästi maakunnan mahdollisuuksia käyttää itsehallinnollista päätösvaltaa, eivätkä säädökset anna järjestäjälle tarvittavaa liikkumavaraa palvelujen tuottamiseen.

Maakunnalla tulisi olla lakiluonnoksessa esitettävää laajemmat mahdollisuudet päättää keinoista, joita ne käyttävät esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi ja ensisijaisesti tulisi taata, että demokratia toteutuu alueellisesti riittävällä tavalla.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

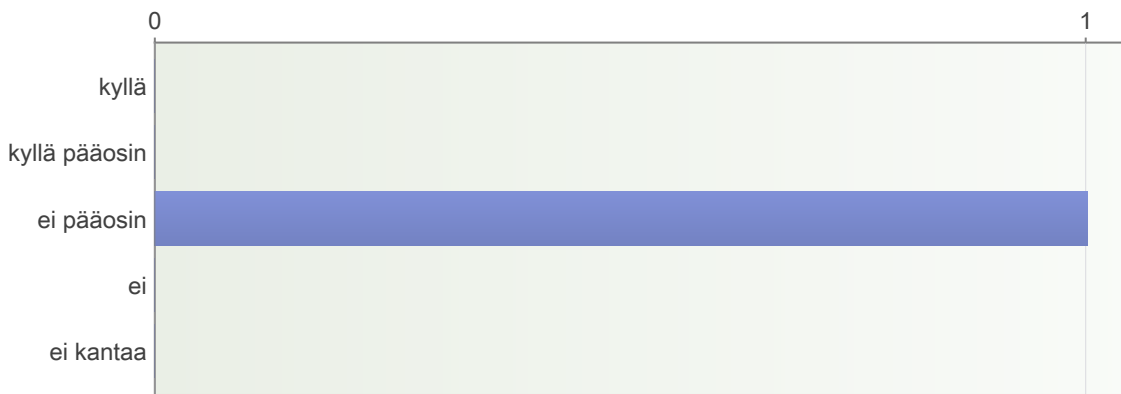
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vallinnanvapaisuudistus antaa mahdollisuuksia uudistaa toimintatapoja ja ottaa käyttöön uusia palveluinnovaatioita. Tavoitteen saavuttaminen riippuu toisaalta siitä, millainen tuottajille maksettava korvausmalli on ja millä tavalla se kannustaa innovaatioihin. Tarpeetonta ja yksityiskohtaista sääntelyä purkamalla voitaisiin edistää palveluinnovaatioita myös ilman valinnanvapauslainsäädännön mukanaan tuomaa ennakoimattomuutta.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvakuista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

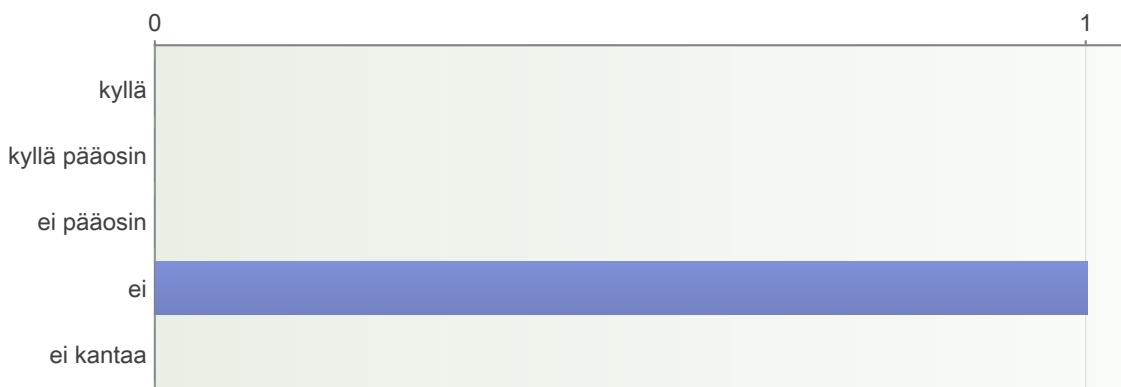
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset ovat luonnoksessa esitetty yleisellä tasolla ja ne tulisi konkretisoida ja luetteloida palvelukokonaisuuksiksi siten, että mitä kuuluu perustasaan ja mitä laajennettuun perustasaan esim. yleisimmät sairaudet. Lakiluonnos ei tarjoa riittäviä takeita siitä, että palveluketjut olisivat saumattomia ja integraatio toteutuisi. Alihankinnan käyttöön liittyvät kohdat ovat epäselviä.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

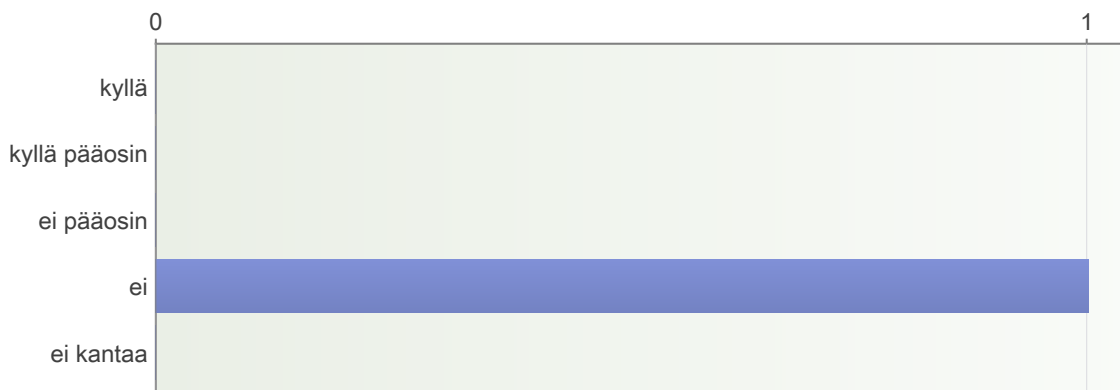
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta ei voi kantaa järjestämisvastuutaan maksusetelijärjestelmästä, koska maakunnalla ei näyttäisi olevan suoria ohjaus- eikä vaikutusmahdollisuuksia maksusetelipalvelun tuottajaan. Maakunta voi asettaa palvelun laatuun, saatavuuteen ja palvelujen yhteensovittamiseen liittyviä ehtoja suoran valinnan palveluiden tuottajille, mutta ei maksusetelipalvelun tuottajille.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

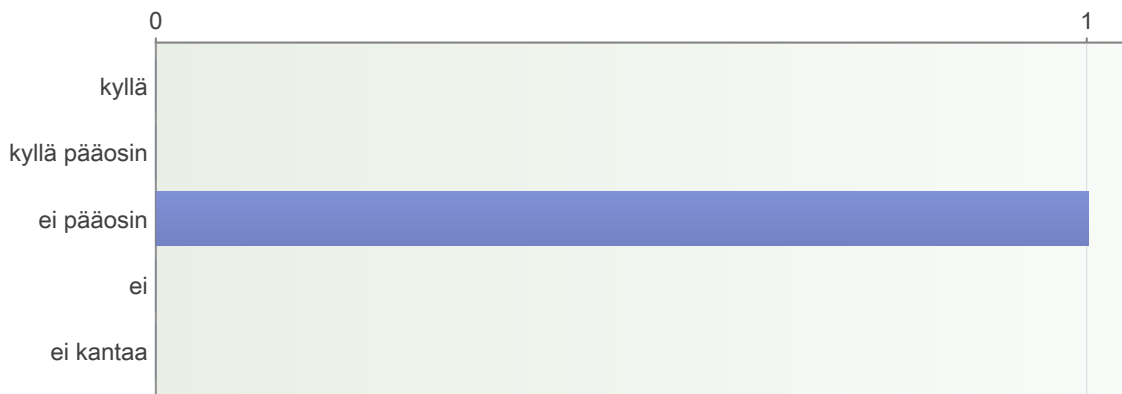
Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen mukaan sote-keskuksella säilyy kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta, palvelun laadusta ja vaikuttavuudesta sekä maksusetelipalvelun tuottajan tekemistä virheistä silloinkin, kun asiakas käyttää maksuseteliä. Sote-keskuksella ei ole juuri mahdollisuutta puuttua asiaan, vaikka se havaitsee maksusetelipalvelussa ongelmia. Kokonaisvastuun hajauttaminen liikelaitoksen, maakunnan, suoran valinnan palvelun ja maksusetelipalvelun tuottajan välillä voi aiheuttaa viivästyksiä ja heikentää palvelujen integraatiota.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

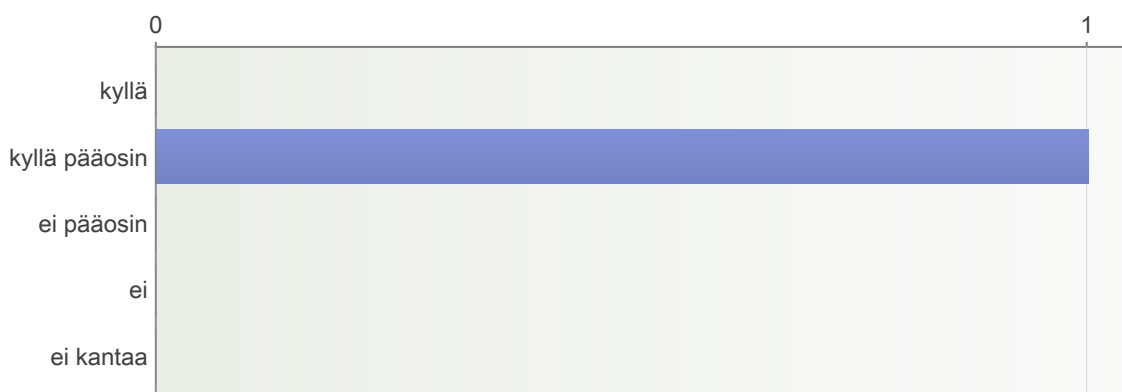
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla ei ole välttämättä kykyä vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen maksusetelijärjestelmässä, jos hänellä ei ole tietoa sairaudestaan tai muusta palvelun tarpeesta. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tulisi perustua asiantuntijan arvioon eikä asiakkaan omaan subjektiiviseen haluun.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

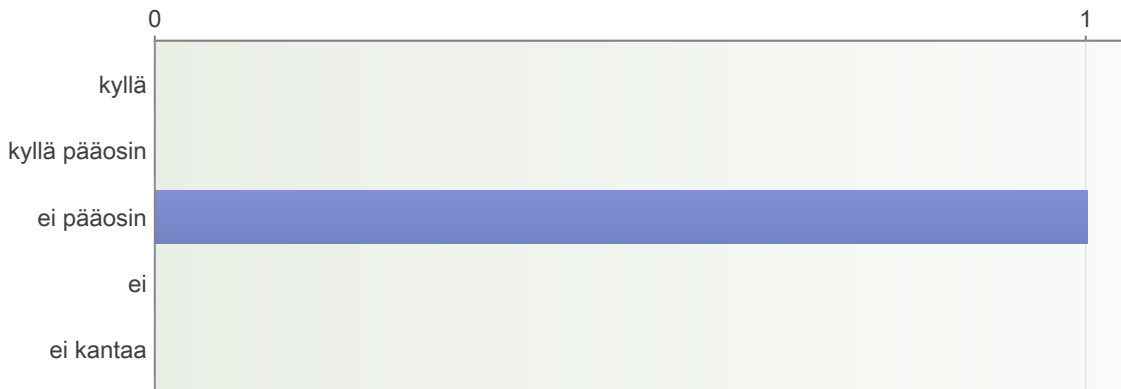
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnan mahdollisuuden toteutuminen edellyttää kuitenkin sen, että palveluntuottaja on tarjolla.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

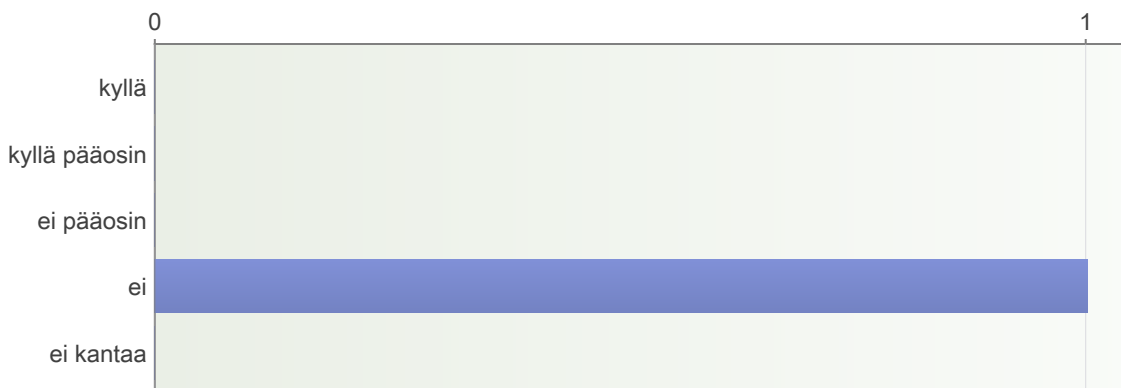
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan oikeuksien näkökulmasta epäselväksi jää, miten asiakassetelillä hankittavat palvelut määritellään ja kuinka varmistetaan se, että asiakas tietää, millaisia palveluja hän on oikeutettu saamaan. Maakunnalla pitäisi olla mahdollisuus asettaa hyväksymiskriteerit asiakassetelipalvelun tuottajalle.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

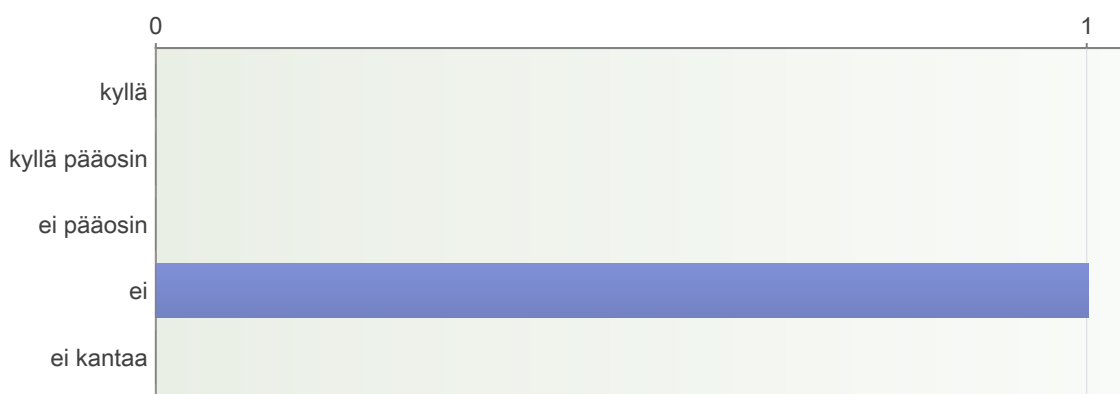
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelituottajan ohjaaminen on huomattavan vaikeaa. Lakiluonnoksessa jää epäselväksi maakunnan liikelaitoksen, maakunnan, sote-keskuksen sekä erilaisin ostopalvelusopimuksin ja setelijärjestelyin toimivien palveluntuottajien tosiasialliset hankinta- ja alihankintasuhteet ja maakunnan tosiasialliset ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

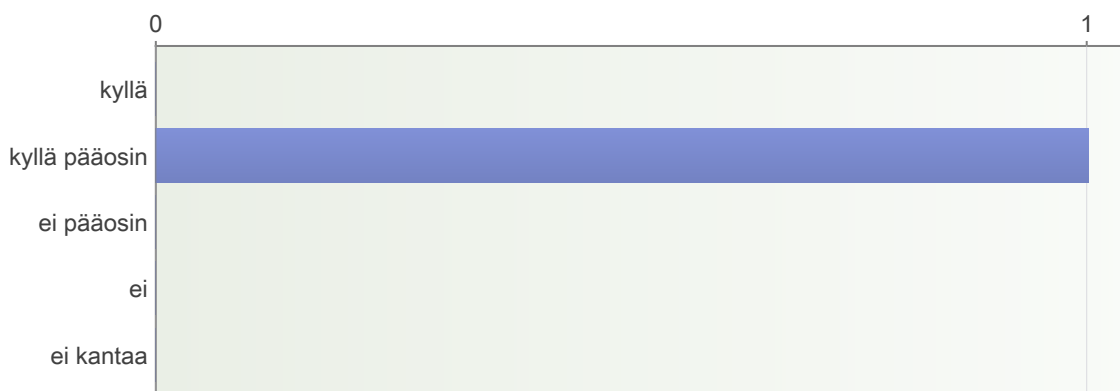
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien päätöksentekoa esitetään voimakkaasti rajoitettavaksi. Lakiluonnoksessa säädettäisiin maakunnalle velvoite käyttää asiakasseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan valinnanvapaus. Lakiluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että vähimmäistasona on, että viisitoista prosenttia näiden palveluiden kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä. Vähimmäistason määrittely on perusteetonta maakuntien itsehallinnollisen aseman ja niissä vallitsevien erilaisten olosuhteiden vuoksi.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

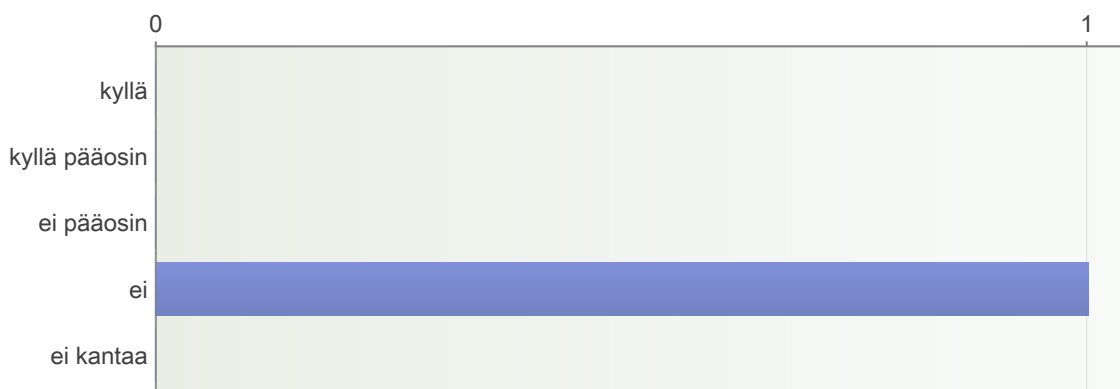
Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtainen budjetti antaa asiakkaalle mahdollisuudet tarvitsemiensa palvelujen toteuttamiseen. Sen soveltamisala ja velvoittavuus on laaja ja sen käyttöön on esityksen mukaan tarkoitus siirtyä välittömästi lain tullessa voimaan vuonna 2019. Tämä loisi suuren riskin asiakkaiden palvelujen jatkuvuudelle ja toisaalta kustannusten hallitsemattomalle kasvulle ja edellyttäisi runsaasti henkilöresurssia palvelutarpeen arviointiin vuoden 2018-2019 -vaihteessa.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

37. Vapaamuotoiset huomiot.

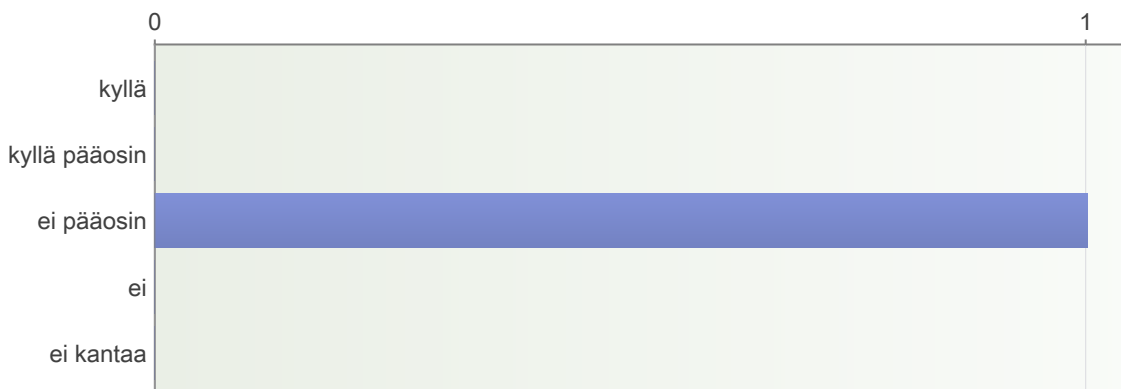
Vastaajien määrä: 1

- Perusteluissa esitetty arvio siitä, että tuettu päätöksenteko voitaisiin toteuttaa vapaaehtoisvoimin ja maakuntien välisenä ns. vaihtotyönä, tuntuu epärealistiselta. Kyseessä on ammatillista osaamista edellyttävä tehtävä, josta muodostuu väistämättä kustannuksia.

Päätöksenteossa tukeminen on tarkoitus ulottaa tilanteisiin, joissa asiakkaalla tai potilaalla on vaikeuksia ymmärtää käytettävissä olevia toiminta- ja päätösvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia. Esityksessä ei ole millään tavoin arvioitu henkilömäärää, jota tuettu päätöksenteko voisi koskea. Ainakin uuden valinnanvapauslainsäädännön voimaan tullessa tuen tarpeen voi arvioida olevan suurta.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

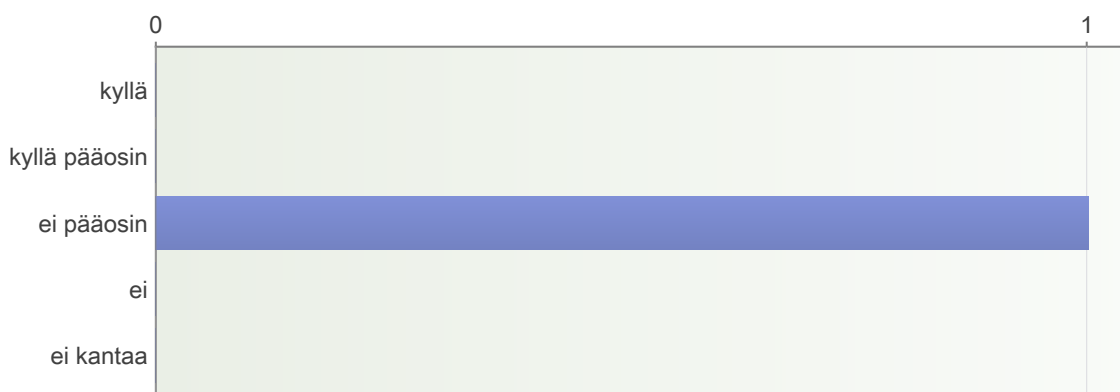
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan hallinnollinen työ lisääntyy runsaasti ja tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyt edellyttävät uudenlaista sopimusoikeudellista osaamista ja sitovat runsaasti asiantuntijaresursseja.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

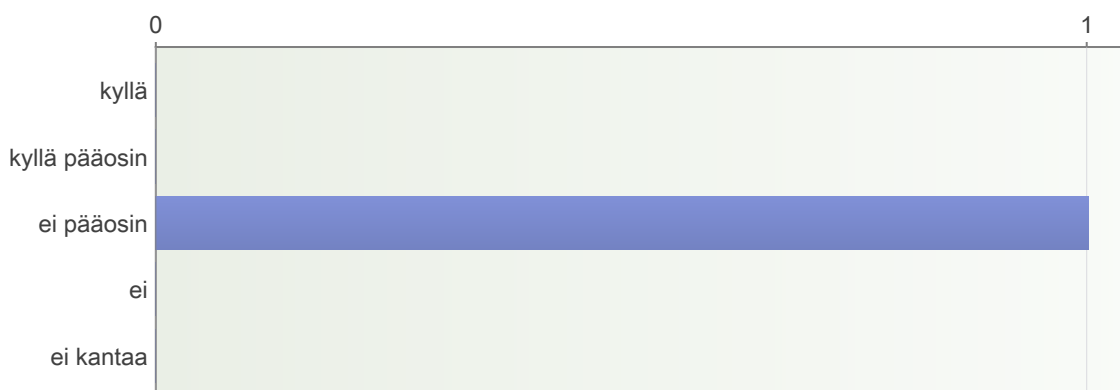
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksuseteli- ja henkilökohtaisen budjetin palvelutuottajat eivät tee sopimusta suoran valinnan tuottajan eivätkä maakunnan kanssa, mikä tekee järjestelmän ohjaamisesta huomattavan vaikeaa. Lainsäädännössä tulisi olla pykälät, joiden perusteella maakunta tai suoran valinnan tuottaja voisi puuttua henkilökohtaisen budjetin tai maksusetelipalvelun tuottajan toimintaan suoraan, jos se havaitsee toiminnassa laadullisia tai muita puutteita.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

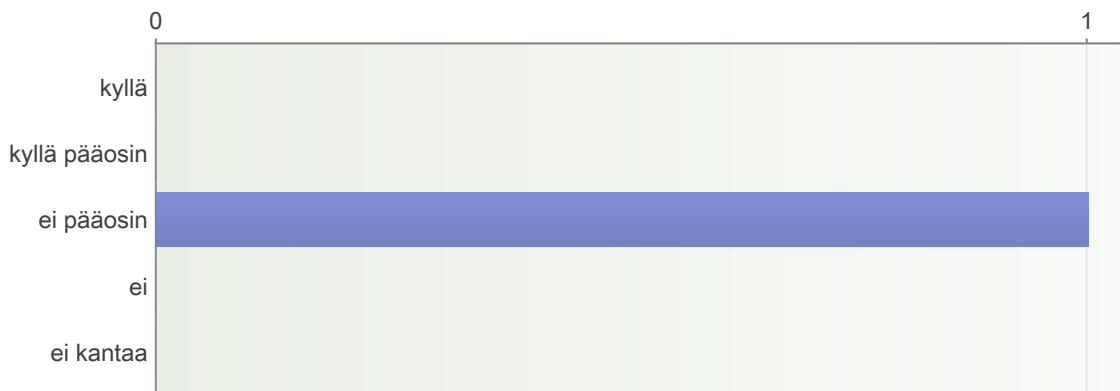
Vastaajien määrä: 1

- Palvelun tuottajan velvoitteet voivat luoda esteitä palvelutuottajaksi ilmoittautumiselle, varsinkin pienten tuottajien osalta. Tuottajien velvoitteet ja laatuvaatimukset voivat karsia jo toimivia yrityksiä ja nostaa pienten yritysten kynnyistä markkinoille tuloon. Kyse on erityisesti tietojärjestelmiin liittyvistä vaatimuksista sekä raportointivelvoitteista.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

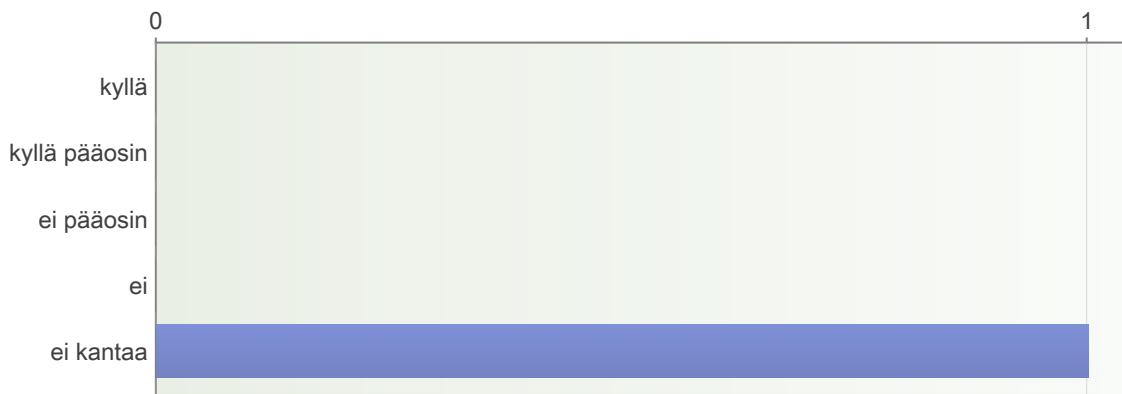
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riittävän rahoituksen turvaamiseksi tulisi toteuttaa pitempiaikaisia ja huomattavasti laajempia pilotteja kuin nyt on käynnissä, jotta saataisiin kokemusta rahoituksen oikeasta suunnasta.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

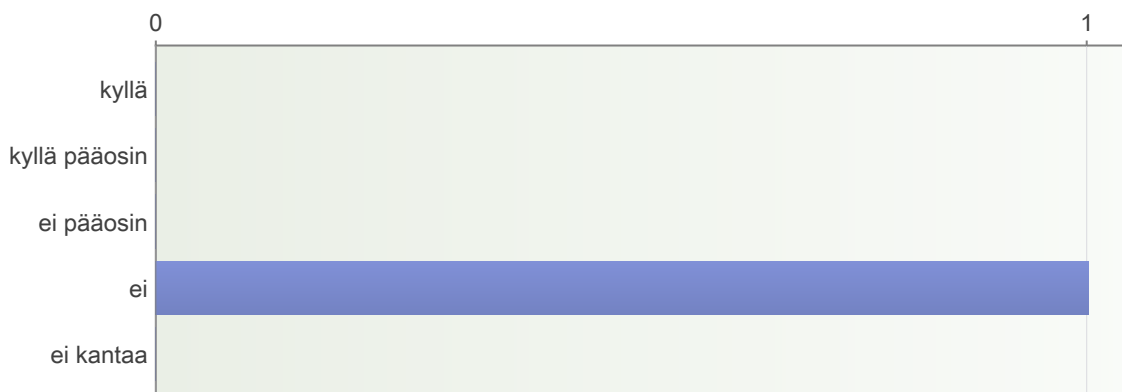

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

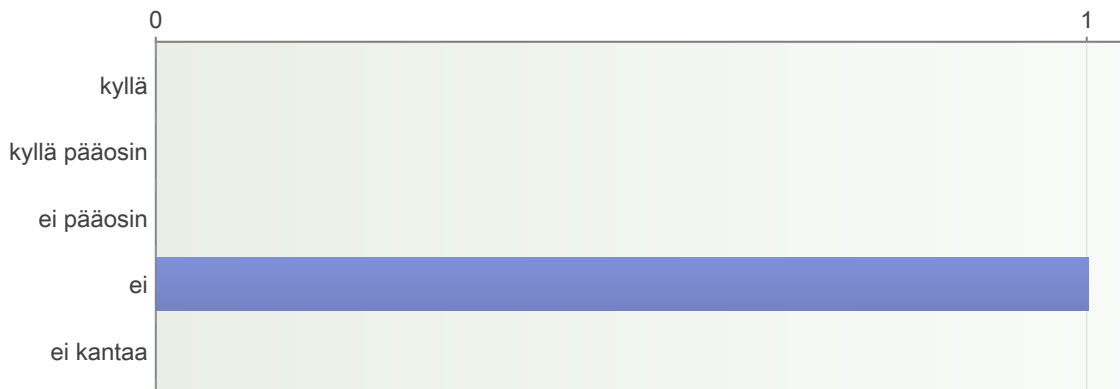
Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on siirtymäsäädökset huomioidenkin mahdoton, eikä valinnanvapautta tule toteuttaa esitetystä muodosta. Valinnanvapauden toimeenpanolle on varattava riittävä siirtymäaika. Tietojärjestelmät tulee uudistaa ennen valinnanvapausjärjestelmän käyttöönottoa. Nykyisten järjestelmien hajanaisuus ja riittämättömyys estävät hallitun ja kokonaisvaltaisen palvelujen järjestämisen. Lisäksi asiakastyön tasolla monituottajamallissa tiedonkulun ongelmat tulevat entisestään korostumaan.

Markkinoiden avautuminen suoran valinnan sote-keskuksille ja suunhoidon yksiköille sekä asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto yhtä aikaisesti 1.1.2019 muodostavat erittäin suuren riskin palvelujen jatkuvuudelle.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

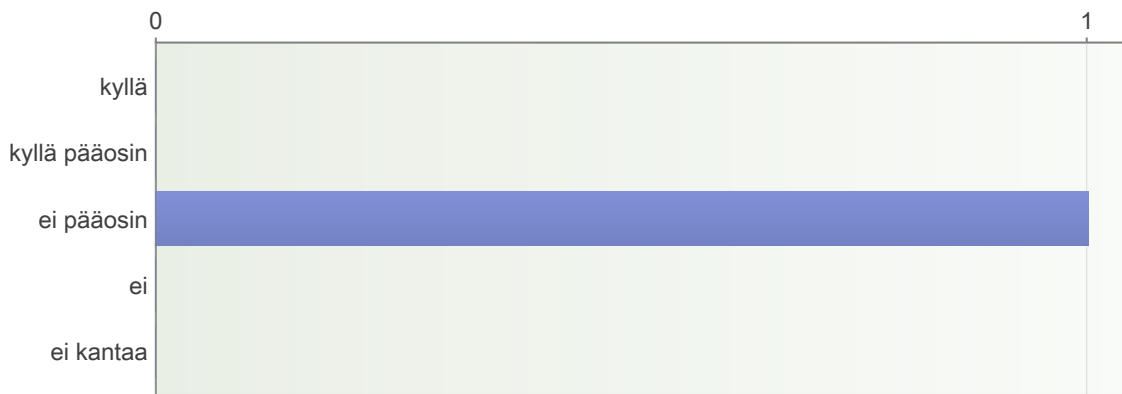
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädäntö kaventaa maakunnan mahdollisuuksia käyttää järjestämisvastuuseen liittyvää valtaa ja toteuttaa järjestämisvastuutaan. Lisäksi on huomioitava, että aikataulu on täysin mahdoton, koska yhteiset tietojärjestelmät puuttuvat eikä maakuntahallintoa ole käynnistetty.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

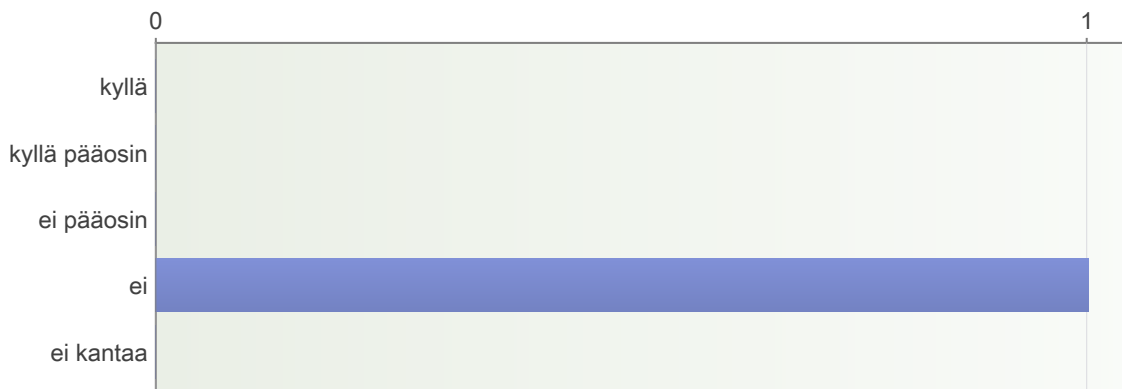
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluntuottajille asetettavista ehdoista ja tuottajakorvauksista riippuu, miten markkinat lopulta muotoutuvat. Todennäköistä on, että terveydenhuollon markkinat syntyvät vain suuriin kaupunkikeskuksiin, mutta eivät harva-alueille.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Todennäköistä on, että mittakaavaetujen ja fuusioiden myötä markkinat keskittyvät tulevaisuudessa suuremmille tuottajaorganisaatioille. Erityisesti pienille tuottajille markkinoille tulon kynnyksiä ovat tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen sekä moninaiset raportointivelvoitteet varsinkin, jos tuottajat eivät voi hyödyntää maakunnan tarjoamia yhteisiä tietojärjestelmiä.

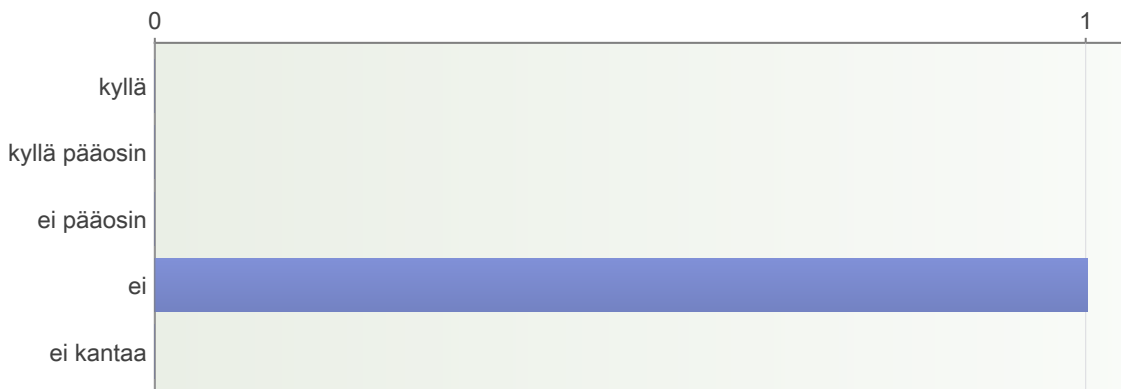
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Parhaimmillaan valinnanvapaus ja sen myötä lisääntyvä kilpailu asiakkaista parantaa palvelun laatua. Pahimmillaan valinnanvapaus voi johtaa hallitsemattomaan palvelunjärjestäjän vaihtamiseen. Valinnanvapaus herkästi vääristää asiakaskuntaa terveimmän ja aktiivisemmän väestönosan valinnoilla. Harva-alueilla on suuri riski, että palvelut heikkenevät tai karkaavat isompiin keskuksiin.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

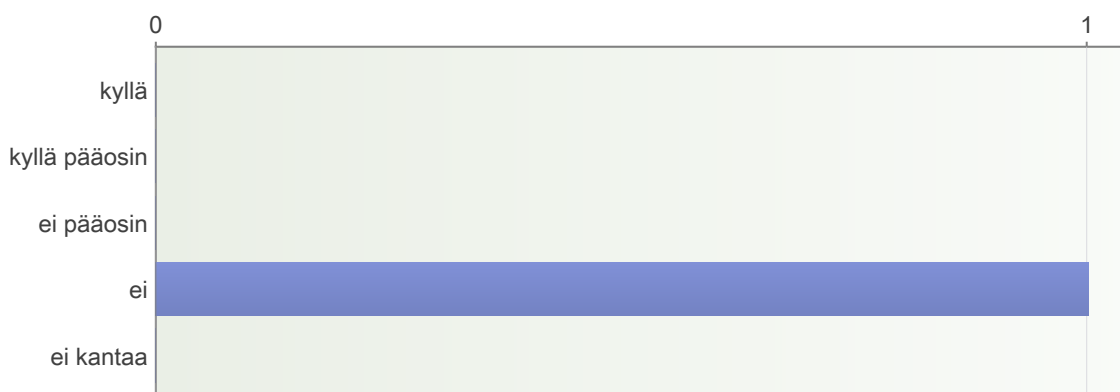
Vastaajien määrä: 1

- Maantieteellinen keskittyminen näyttää ilmeiseltä eli alueellista tasa-arvoa uudistus ei ainakaan paranna. Harva-alueella palveluiden saatavuus uhkaa heikentyä.

Järjestelmämuutos luo suuren riskin kustannusten kasvuun, kun asiakkaille syntyy oikeus valita yksityinen palveluntuottaja julkisen terveydenhuollon asiakasmaksuilla. Esim. Millä kapitaatiohinnalla palveluntuottajat ottavat vastuulleen asiakkaan suun terveydenhuollon vuodeksi?

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valmistelu on keskeneräistä ja vaikutusarvioinnissa on puutteita.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Sote- ja maakuntauudistus muuttaa peruuttamattomalla tavalla kuntien roolia. Uudistuksen merkittävin vaikutus kuntiin ja kuntayhtymiin on yhtiöittämisvelvoite.

Maakunnat joutuvat valinnanvapauslainsäädännön vuoksi yhtiöittämään merkittävän osan toiminnastaan. Maakuntien itsehallinto kaventuu edelleen, kun maakunnat esityksen mukaan veloitettaisiin järjestämään merkittävä osa palveluista käyttäen tiettyjä valinnanvapauden instrumentteja.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toteuttamisen aikataulu on mahdoton. Valinnanvapauteen tulee siirtyä aikaisintaan lain voimaantulon jälkeen riittävän laajan pilotoinnin ja kokeilujen jälkeen.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.